

Arvutipõhised hindamisvahendid õpi-, suhtlus- ja enesemääratluspädevuse hindamiseks põhikooli I ja II kooliastmes. Juhendid testide läbiviimiseks ja tulemuste interpreteerimiseks

Lisa A. Küsimustik õpetaja tegevuste hindamiseks

Järgnevas on kirjeldatud võimalikke klassitegevusi, mida õpetajad klassitunnis läbi viivad. Mõtelge enda tegevustele ja hinnake, kuivõrd kirjeldatud väited neile vastavad. Kui kirjeldus ei vasta üldse Teie tegevustele või mõtetele, siis märkige hindeks 1. Kui kirjeldus vastab täielikult Teie tegevustele või mõtetele, siis märkige hindeks 5. Kui vastavus on osaline, siis valige hinne 2–4 vastavalt sobivusele Teie tegevuste ja mõtetega. Oma vastuseid näete vaid Teie ise – olge vastamisel siiras!

Kirjeldused on esitatud blokkide kaupa. Iga bloki pealkiri ütleb, missuguste õpi- või suhtluspädevuse näitajate arengut kirjeldatud tegevused toetavad (vt näitajate põhjalikku kirjeldust hindamisvahendite juhendist). Samas on õpi-, suhtlus- ja enesemääratluspädevus kompleksne tervik, mis tähendab, et kirjeldatud tegevused võivad toetada ka teiste näitajate arengut.

Kirjeldused suunavad analüüsima oma tegevusi ja nende efektiivsust ning leidma võimalusi, kuidas õpilaste pädevusi arendada. Suurem number (4, 5) ühe või teise tegevuse juures kinnitab, et toetate süsteemselt antud pädevuse arengut. Väiksem number vihjab pigem sellele, et võiksite oma käitumisele seesuguses situatsioonis täiendavat tähelepanu pöörata.

Õpipädevus

Uskumused ja motivatsioon

Õpetaja tegevus	Hinnang				
	1	2	3	4	5
Annan tagasisidet, mis aitab õpilastel aru saada, millised oskused on omandatud ja millised vajavad veel lihvimist ning kuidas edasi liikuda.					
Lisaks õpilaste tulemustele pöoran tähelepanu ka nende tegutsemise protsessile, sh erinevate strateegiade kasutamisele.					
Olen ettevaatlik õpilaste kiitmisel, tunnustamisel või premeerimisel loomupärase andekuse eest.					
Tunnustan õpilasi pingutamise, püsivuse ja erinevate strateegiade otsimise ning katsetamise eest.					

Võtan aega, et aidata õpilastel endil leida põhjendusi, miks üks või teine õpitegevus on kasulik ja vajalik.	1	2	3	4	5
Pakun õpilastele mõistlikke valikuid (nt kergemaid ja raskemaid ülesandeid, erinevaid tulemuse esitamise viise).	1	2	3	4	5
Aktsepteerin õpilaste negatiivseid emotsioone (nt ärevust, igavust) ja võtan aega, et nende tunnete tagamaid mõista ning vajadusel lahendusi otsida.	1	2	3	4	5
Juhin õpilaste tähelepanu sellele, kuidas kõige paremini konkreetset ülesannet sooritada (nt kuulates kaasõpilasi tähelepanelikult, kasutades mingit strateegiat).	1	2	3	4	5
Jätan õpilastele aega iseseisvaks tegutsemiseks (nt omas tempos ülesannete lahendamine, suulise vastamise korral vastuste küsimine ka aeglasematelt õpilastelt).	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Mõtlemine ja tähelepanu. Õpistrateegiate kasutamine

Annan õppimist toetavaid vihjeid, kui õpilane on mõne ülesandega jännis.	1	2	3	4	5
Arvestan ülesannete (nt tekstide, projektide) andmisel õpilaste igapäevaelu kogemustega.	1	2	3	4	5
Palun õpilastel tuua õpitava teemaga seotud näiteid nende elust ja eelnevalt õpitust.	1	2	3	4	5
Abstraktse materjali õpetamisel (keerukate tekstide lugemisel) loon seoseid tavaelus kogetavaga.	1	2	3	4	5
Annan ülesandeid, millel on mitu sobivat lahendust.	1	2	3	4	5
Soodustan erinevate õpistrateegiate ja lahendusviiside kasutamist.	1	2	3	4	5
Loon keskkonna, kus õpilased julgevad oma arvamust avaldada, küsimusi esitada ja kõhklusid väljendada.	1	2	3	4	5
Rõhutan, et vead on õppimise osa, vigade tegemine on õppimisel vajalik.	1	2	3	4	5
Lasen õpilastel koostada plaani, kuidas pikemad projektid ellu viia. Jälgin, kas õpilased tegutsevad plaanile vastavalt.	1	2	3	4	5

Annan õpilastele teada, et abi küsimine on üks sobiv õpistrateegia.	1	2	3	4	5
Enne ülesande täitmist palun õpilastel nimetada sobivaid viise (meetodeid, strateegiaid) selle teostamiseks ja põhjendada nende kasutamist.	1	2	3	4	5
Pärast ülesande täitmist küsin õpilastelt, kuidas nad selle lahendasid ja miks nad vastava strateegia valisid.	1	2	3	4	5
Küsites teadmiste kohta, küsin lisaks, kuidas õpilased neid meenutasid.	1	2	3	4	5
Harjutame tunnis teadmiste (info) seostamist ja organiseerimist.	1	2	3	4	5
Selgitan õpilastele, kuidas nende mälu ja muud tunnetusprotsessid töötavad. Aitan neil leida sobivaid õpistrateegiaid.	1	2	3	4	5
Enne uue ülesande andmist või teksti lugemist arutlen koos õpilastega, mis on ülesande lahendamise või teksti lugemise eesmärk.	1	2	3	4	5
Palun õpilastel leida tekstis raskesti mõistetavad kohad, mille üle koos arutleme.	1	2	3	4	5
Harjutame õpitud materjali kohta suuliste või kirjalike kokkuvõtete, skeemide, jooniste, mõttekaartide jms tegemist.	1	2	3	4	5
Pärast teksti lugemist lasen õpilastel arutleda selle sisu üle ja avaldada oma arvamust.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Enda tegevuse ja tulemuslikkuse teadvustamine

Suunan õpilasi oma õppimise eest järk-järgult üha rohkem vastutust võtma.	1	2	3	4	5
Kasutan hindamismudelit, mis sisaldab võimalikult selgeid juhiseid nii õpitavate oskuste kui ka õpioskuste järjepidevaks edasiarendamiseks.	1	2	3	4	5
Võimalusel lasen õpilastel osaleda hindamismudeli koostamisel.	1	2	3	4	5

Lasen õpilastel hinnata, kuidas nad ülesande tegemisega hakkama said ja mida teeksid edaspidi teisiti.	1	2	3	4	5
Aktsepteerin õpilaste negatiivseid emotsioone ebaõnnestumisel ja räägin sellest, kuidas ebaõnnestumistega toime tulla.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Suhtluspädevus

Sotsiaalsete oskuste arengut toetavad teadmised ja oskused

Õpetaja tegevus	Hinnang				
	1	2	3	4	5
Õpetan rühmas töötamise oskuseid nagu rühmaga liitumist, kordamööda tegutsemist ja rääkimist, kaaslase toetamist.	1	2	3	4	5
Õpetan sobilikke sotsiaalseid oskuseid nagu viisakusväljendid, meeskonnatöö oskused, suhtlusprobleemide lahendamise oskused.	1	2	3	4	5
Juhendan õpilasi end paindlikult väljendama, kasutades erinevates suhtlusolukordades sobivaid viise (nt suhtlemine eakaaslastega vs õpetajatega).	1	2	3	4	5
Juhendan õpilasi väljendama soovi olla omaette teistega arvestaval viisil.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Sotsiaalse info märkamine

Suunan õpilasi märkama enda ja kaasõpilaste tundeid.	1	2	3	4	5
Suunan õpilasi märkama kaaslaste käitumist.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Sotsiaalse info tõlgendamine

Suunan õpilasi tõlgendama kaaslaste tundeid ja käitumist, küsides neilt, miks keegi mingil moel tunda või käituda võib.	1	2	3	4	5
Juhendan õpilasi arvestama teiste sooviga olla omaette.	1	2	3	4	5
Arutlen õpilastega just toimunud suhtlusolukorras tekkinud tunnete üle.	1	2	3	4	5
Julgustan õpilasi otsima alternatiivseid seletusi kaaslaste käitumisele.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Tegevuste planeerimine suhtlusolukorras ja valikute tegemine

Arutlen õpilastega, kuidas tulla toime meeldivate tunnetega.	1	2	3	4	5
Arutlen õpilastega, kuidas tulla toime ebameeldivate tunnetega.	1	2	3	4	5
Toetan õpilaste toimetulekut pettumusega, kui asjad ei lähe nende soovitud viisil.	1	2	3	4	5
Arutlen õpilastega erinevate kaaslaste vahel tekkinud probleemide lahendamise viiside üle.	1	2	3	4	5

Julgustan õpilasi ise looma ja valima tõhusaid viise suhtlemisprobleemide lahendamiseks.	1	2	3	4	5
Sean koos õpilastega nende tegevusele eesmäärke.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....

Käitumine sotsiaalses situatsioonis

Arutlen koos õpilastega, kas nende käitumine aitas suhtlusolukorras eesmäärke saavutada ja viis soovitud tulemuseni.	1	2	3	4	5
Tegevuse järgselt hindan koos õpilastega, mis oli nende eesmärk suhtlusolukorras ja kuidas see saavutatud sai.	1	2	3	4	5
Arutlen õpilastega nende käitumise tegelike ja võimalike tagajärgede üle.	1	2	3	4	5
Arutlen õpilastega, mis tuleb neil suhtlusolukorras hästi välja ja mida võiks veel harjutada.	1	2	3	4	5
Märgates, et lapsed lahendavad suhtlemisolukorras tekkinud probleemi edukalt, tunnustan neid.	1	2	3	4	5
Tunnustan lapsi, kui nad kasutavad sobilikke suhtlusoskuseid.	1	2	3	4	5
Suunan õpilasi mõtlema oma suhtlemisoskuste üle.	1	2	3	4	5

Minu märkmed:

.....

.....

.....